

περίληψη μελέτης

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ Προβλήματα – Προοπτικές

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Με την επιστημονική στήριξη του Ι.Τ.Α.

Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2008, κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου Κορυφής κατέθεσε μία ολοκληρωμένη πρόταση για την αντιμετώπιση του μεγάλου παγκοσμίου διδύμου προβλήματος, της κλιματικής αλλαγής και της ζήτησης ενέργειας. Η πρόταση με το συνοπτικό τίτλο «20-20-20 το 2020» προδιαγράφει στόχους εξοικονόμησης ενέργειας κατά 20%, αύξησης της συμμετοχής των ΑΠΕ κατά 20% στην τελική ζήτηση ενέργειας (όχι μόνο ηλεκτρισμού) και μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 20%, όλα μέχρι το 2020. Η πρόταση αυτή υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο και το Ευρωκοινοβούλιο και έχει πλέον λάβει την μορφή Οδηγιών (2009/28/ΕΚ, 2009/29/ΕΚ, 2009/30/ΕΚ) και αποφάσεων (πχ 406/2009/ΕΚ).

Οι πολύ φιλόδοξοι αυτοί στόχοι θα απαιτήσουν σημαντικές αλλαγές στον τρόπο που καταναλώνουμε ενέργεια σε εθνικό αλλά και σε ατομικό επίπεδο. Η εξειδίκευση των στόχων σε δράσεις δεν μπορεί να μην περιλαμβάνει και την ενεργό συμμετοχή και συνεργασία των ΟΤΑ.

Ήδη ένας αυξανόμενος αριθμός ευρωπαϊκών ΟΤΑ αναπτύσσει προγράμματα που στοχεύουν στον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Έχουν ορισθεί τοπικές προτεραιότητες και υπογραφθεί δεσμεύσεις και σχέδια δράσης (πχ. Covenant of Mayors) που προσφέρουν ουσιαστικές λύσεις σε προβλήματα που σχετίζονται με τις κλιματικές αλλαγές, αλλά και στη βελτίωση των σχεδίων πολιτικής προστασίας. Οι στόχοι και οι δράσεις που αναφέρονται στην ενέργεια, όπως η ορθολογική χρήση και η εξοικονόμηση αποτελούν πάντα το πλέον σημαντικό μέρος των προγραμμάτων αυτών αφού η χρήση της ενέργειας συνεισφέρει κατά 80% στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου.

Οι πολιτικές που ακολουθούνται είναι πολλές και ποικίλες και το πιο σημαντικό, συχνά δεν έχουν κόστος. Ο δήμος της Βιέννης, με ορισμένα απλά μέτρα, κατόρθωσε και περιορίσε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 3%, ενώ ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που έχει τεθεί σε εφαρμογή από το δήμο της Βενετίας στοχεύει στον περιορισμό κατά 1/3 των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Στην Ελλάδα γίνονται κάποιες προσπάθειες σε ορισμένους δήμους αλλά στηρίζονται σε συγκεκριμένες τοπικές πρωτοβουλίες, δεν υπάρχει διάχυση τεχνογνωσίας και κυρίως είναι ασυντόνιστες. Πρόσφατα, όμως το ΥΠΑΝ ανακοίνωσε τον Μάρτιο το πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» ύψους €100Εκατ που αφορά στην χρηματοδότηση πρωτοβουλιών για την εξοικονόμηση ενέργειας στους ΟΤΑ, ακριβώς επειδή αναγνώρισε τις δυνατότητες των ΟΤΑ να συνεισφέρουν στην επίτευξη των εθνικών στόχων στα πλαίσια του «20-20-20 μέχρι το 2020», αλλά και της αντίστοιχης ευεργετικής επίδρασης στα οικονομικά τόσο της κεντρικής διοίκησης ώστε και αυτών των ίδιων

των ΟΤΑ και κυρίως να δράσουν καταλυτικά για την ενεργοποίηση των πολιτών. Οι φάκελοι που κατατέθηκαν στις 22/7/2009 βρίσκονται στο στάδιο αξιολόγησης.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Το σημερινό ενεργειακό μοντέλο οδηγεί τις περισσότερες φορές σε ανεξέλεγκτη κατανάλωση της ενέργειας, στην ταχεία εξάντληση των ενεργειακών πόρων και στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Με τα δεδομένα αυτά αναγνωρίζεται πλέον η ανάγκη ενός νέου τρόπου διαχείρισης της. Οι προσπάθειες πρέπει όχι μόνο να ενταθούν, αλλά να συγκλίνουν και προς τον περιορισμό της αλόγιστης ενεργειακής κατανάλωσης. Το νέο αυτό μοντέλο διαχείρισης θα πρέπει να στηρίζεται στην ορθολογική χρήση των ενεργειακών πόρων, στην εξοικονόμηση της ενέργειας, αλλά και στην ενεργό προστασία του περιβάλλοντος.

Στο νέο αυτό μοντέλο διαχείρισης η πλησιέστερη προς τον πολίτη εξουσία, δε θα μπορούσε να απουσιάζει. Δεν είναι τυχαίο ότι, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι ΟΤΑ κατέχουν πρωταγωνιστικό ρόλο όσον αφορά στις δράσεις που σχετίζονται με την ενεργειακή πολιτική και το περιβάλλον σε τοπικό επίπεδο. Ετσι στην Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φιλανδία, Γερμανία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σουηδία, Τσεχία, Εσθονία, Λιθουανία, Πολωνία και Σλοβενία στην παραγωγή και διάθεση ενέργειας είναι εμπλεκόμενες οι δημοτικές επιχειρήσεις.

Ο ρόλος όμως των ΟΤΑ και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΤΑ) γενικότερα, δεν εξαντλείται μόνο στη διαμόρφωση πολιτικών που αφορούν στο περιβάλλον και την ενέργεια, αλλά αντίθετα είναι πολυδιάστατος, καθώς η Τοπική Αυτοδιοίκηση (ΤΑ) κατέχει τους ρόλους καταναλωτή, εμψυχωτή, διαμορφωτή της κοινής γνώμης, προγραμματιστή και βέβαια υπεύθυνου για την τοπική ανάπτυξη.

1. Ο δήμος ως καταναλωτής και υπεύθυνος για την παροχή υπηρεσιών

1α. Η ενεργειακή διαχείριση στους ΟΤΑ

Η εφαρμογή προγραμμάτων ορθολογικής χρήσης ενέργειας, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας, άρα και χρηματικών πόρων. Ένα δεύτερο μέτρο, που θα βοηθούσε στην αποτελεσματικότερη ενεργειακή διαχείριση, είναι η δημιουργία ενός δικτύου στελεχών για την προώθηση βιώσιμης ενεργειακής διαχείρισης στους ΟΤΑ. Τα στελέχη αυτά θα έχουν ως αντικείμενο την υποστήριξη και παρακολούθηση της ενεργειακής πολιτικής των ΟΤΑ, τη διάχυση τεχνογνωσίας, αλλά και την μεταφορά- επίλυση προβλημάτων.

1β. Ενεργειακή απόδοση δημοτικών κτιρίων

Μεγάλο μέρος των κτηρίων που βρίσκονται στα διοικητικά όρια ενός ΟΤΑ αποτελούν περιουσία του. Ταυτόχρονα όμως, είναι και από τους βασικούς καταναλωτές ενέργειας, που χρησιμοποιείται για θέρμανση, ψύξη, ηλεκτροφωτισμό και άλλες δραστηριότητες. Για το λόγο, αυτό η μέτρηση και ο έλεγχος της κατανάλωσης ενέργειας στα κτήρια αυτά αποτελεί μια από τις σημαντικότερες προτεραιότητες του ΟΤΑ. Οι εν δυνάμει επεμβάσεις έχει δείξει η διεθνής εμπειρία αποσβένονται σε μικρό χρονικό διάστημα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα σε αυτή την περίπτωση είναι η πόλη του Leicester που έθεσε σε λειτουργία ένα πληροφοριακό σύστημα κατανάλωσης ενέργειας με προϋπολογιζόμενο χρόνο απόσβεσης τα πέντε έτη.

1γ. Δημοτικός φωτισμός

Τα έξοδα και η κατανάλωση ενέργειας για τον ηλεκτροφωτισμό ενός ΟΤΑ είναι μεγάλα. Για το λόγο αυτό είναι πολύ σημαντικό να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες εξοικονόμησης πόρων μέσω: α) της σωστής συντήρησης του δικτύου, β) της «έξυπνης» διαχείρισης του περιλαμβανομένης και της εκμετάλλευσης του φυσικού φωτισμού, όπου αυτό είναι δυνατό., γ) της χρήσης λαμπτήρων χαμηλής κατανάλωσης, όπως είναι οι λάμπες φθορίου, δ) φωτιστικών με αισθητήρες κίνησης, που ενεργοποιούν το μηχανισμό μόνο όταν υπάρχει κίνηση και για το χρόνο που καθορίζει ο χρήστης, και τέλος ε) της ορθολογικότερης χρήσης ενέργειας, κάτι που θα ωφελήσει και η πιθανή εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συλλεκτών, που επιτρέπουν την άμεση μετατροπή της ηλιακής ενέργειας σε ηλεκτρική. Παρόλο που οι αποτελεσματικές ενεργειακά εναλλακτικές λύσεις που υπάρχουν, έχουν μεγαλύτερο αρχικό κόστος, μακροχρόνια αποδεικνύονται οικονομικά πιο συμφέρουσες, εξαιτίας της καλύτερης απόδοσής τους αλλά και της συνεχούς πλέον αύξησης της τιμής των καυσίμων.

1δ. Τοπικές Δημόσιες Προμήθειες

Η εξοικονόμηση ενέργειας και οικονομικών πόρων δεν επιτυγχάνεται μόνο με τις παρεμβάσεις που μπορεί να πραγματοποιήσουν οι ΟΤΑ, όσον αφορά στα δημοτικά κτίρια, ή στον εξοπλισμό του, αντίθετα μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες δραστηριότητες, όπως είναι η επιλογή συμβολαίων αγοράς προϊόντων με ενεργειακές προδιαγραφές, ανάμεσα στις οποίες μπορεί να είναι και η απαίτηση της μεγαλύτερης δυνατής ενεργειακής αποτελεσματικότητας. Η δημιουργία των προδιαγραφών για τις «πράσινες» προμήθειες των ΟΤΑ θα αποτελούσε ένα πρώτο πολύ αποτελεσματικό βήμα.

1ε. Δημοτικά οχήματα και μέσα μεταφοράς

Η κατανάλωση ενέργειας στον τομέα των μεταφορών αντιστοιχεί σε ένα διόλου ευκαταφρόνητο ποσοστό της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας. Για το λόγο αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι οι μεταφορές είναι ένας τομέας στον οποίον οι ΟΤΑ μπορούν και πρέπει να επεμβούν στην προσπάθειά τους να λάβουν μέτρα για την εξοικονόμηση ενέργειας. Στα πλαίσια ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στον ενεργειακό σχεδιασμό των

μεταφορών, οι ΟΤΑ πρέπει να προχωρήσουν σε τακτικό και ουσιαστικό έλεγχο των δημοτικών οχημάτων, στον ορθολογικό προγραμματισμό κίνησης των, ακόμη και στον εκσυγχρονισμό του στόλου του, ώστε να περιορίσει τη χρήση οχημάτων που επιβαρύνουν το περιβάλλον. Παράλληλα, οι ΟΤΑ θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη χρήση Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

2. Ο δήμος ως φορέας σχεδιασμού, ανάπτυξης και ρύθμισης.

2α. Σχεδιασμός

Στρατηγικές αποφάσεις των ΟΤΑ σχετικά με την πολεοδομία και την οικιστική επέκταση, μπορούν να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας στις μεταφορές. Συνδυάζοντας τους οικιστικούς χώρους με τους χώρους εργασίας και υπηρεσιών και προωθώντας με τον τρόπο αυτό τη μικτή χρήση στον πολεοδομικό σχεδιασμό, βελτιώνεται η κινητικότητα των πολιτών και μειώνεται η κατανάλωση ενέργειας. Παράλληλα με αυτό, οι ΟΤΑ πρέπει να προχωρήσουν σε έναν ουσιαστικό πολεοδομικό σχεδιασμό, που θα στοχεύει στην αποφυγή της διάσπαρτης επέκτασής τους, αναπτύσσοντας και αναπλάθοντας όμως παράλληλα παλιές βιομηχανικές περιοχές. Επιπλέον, οι ΟΤΑ μπορεί να αναπτύξουν ένα πρόγραμμα βιώσιμης κινητικότητας, με στόχο την καλύτερη διαχείριση της κυκλοφορίας στο κέντρο του και την προτεραιότητα στους ποδηλατιστές και τους πεζοδρόμους, ενθαρρύνοντας τους δημότες του προς την κατεύθυνση αυτή.

2β. Ανάπτυξη

Η «πράσινη» ενέργεια θα μπορούσε να συνδυαστεί με την ελκυστικότητα, σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις, μίας περιοχής. Σημαντικό ρόλο θα μπορούσε σε αυτή την περίπτωση να παίξει η ΤΑ στο επίπεδο της μόχλευσης κεφαλαίων από τον ιδιωτικό τομέα, από κοινοτικά προγράμματα, από τον χρηματοπιστωτικό τομέα, από δημοτικά ομόλογα (όταν υπογραφεί η ΥΑ), από ΣΔΙΤ.

2γ. Ρύθμιση

Ο ρυθμιστικός ρόλος των Ευρωπαϊκών ΟΤΑ (και θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα και στους Ελληνικούς ΟΤΑ) έγκειται στην εισαγωγή συγκεκριμένων προδιαγραφών και κινήτρων, όσον αφορά στην ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι ρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να προσανατολίζονται προς την καλύτερη ενεργειακή απόδοση, ιδιαίτερα στις νέες κατασκευές. Σε αυτές μάλιστα οι ΟΤΑ μπορούν να προωθήσουν από τη μια τις νέες μορφές ενέργειας, όπως είναι για παράδειγμα η χρήση ηλιακών συστημάτων, ενώ παράλληλα μπορούν να αναπτύξουν και πιλοτικά προγράμματα για εγκαταστάσεις χωρίς εκπομπές CO₂, ή και τη βιοκλιματική αρχιτεκτονική.

3. Ο δήμος ως σύμβουλος και εμπυχωτής

3α. Σύμβουλος

Οι ΟΤΑ μπορούν να πληροφρήσουν και να δώσουν κίνητρα στους κατοίκους και τις επιχειρήσεις, για τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν την ενέργεια πιο αποτελεσματικά, με στόχο όχι μόνο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, αλλά και το μεγαλύτερο οικονομικό όφελος. Επιπλέον, οι ΟΤΑ αναλαμβάνοντας και ενεργά το ρόλο του συμβούλου μπορούν να ενημερώσουν τους δημότες σχετικά με την επιλογή ανανεώσιμων ενεργειακών πηγών σε τοπικό επίπεδο, όπως είναι για παράδειγμα η γεωθερμική και η αιολική ενέργεια.

3β. Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση.

Οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχή έκβαση μίας φιλοπεριβαλλοντικής πολιτικής εξοικονόμησης ενέργειας είναι πολλοί. Σημαντικό ρόλο, μεταξύ αυτών, παίζει το εκπαιδευτικό επίπεδο των πολιτών. Σε περιοχές δηλαδή με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερο βάρος σε παρεμβάσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Για το λόγο αυτό, η εφαρμογή ενός κεντρικού προγράμματος περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, στηριγμένου σε μέσους όρους, είναι καταδικασμένο σε αποτυχία. Σε αυτό το επίπεδο η ΤΑ έχει να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο όχι μόνο ως η πλησιέστερη στον πολίτη εξουσία, αλλά κυρίως ως ο θεσμός που γνωρίζει καλύτερα και μπορεί επομένως να εκφράσει τις τοπικές ιδιαιτερότητες και προτιμήσεις.

3γ. Περιβαλλοντική εκπαίδευση

Το βάρος της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε αυτή την περίπτωση είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Θα πρέπει σε συνεργασία δασκάλων - καθηγητών, ΟΤΑ και ΜΚΟ να δημιουργηθούν ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα για την πράσινη ενέργεια που θα «κουμπώνουν» στις τοπικές αναζητήσεις και προοπτικές και θα διαπαιδαγωγούν αποτελεσματικά τους αυριανούς πολίτες.

4. Ο δήμος ως παραγωγός και προμηθευτής

4α. Τοπική παραγωγή ενέργειας και ΑΠΕ

Θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στους ΟΤΑ να μπορούν να προωθήσουν την τοπική παραγωγή ενέργειας και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η τοπική παραγωγή ενέργειας θα έχει θετικά αποτελέσματα τόσο στην ανάπτυξη της τοπικής απασχόλησης, όσο και στην κοινωνική ανάπτυξη. Θα βοηθήσει ακόμη στη μείωση της εξάρτησης των ΟΤΑ από άλλες ενεργειακές πηγές.

Επειδή το συνολικό ύψος των απαιτούμενων επενδύσεων είναι πολύ μεγάλο, οι παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να γίνουν από ΟΤΑ σε

συνεργασία με άλλους φορείς, θα είχαν τοπικό χαρακτήρα σε περιοχές που για τεχνικούς ή γεωμορφολογικούς - πληθυσμιακούς λόγους δεν μπορούν να αξιοποιήσουν οικονομίες κλίμακας.

Οι νησιωτικοί ΟΤΑ πχ. στο πλαίσιο των νέων αρμοδιοτήτων τους μετά την διοικητική μεταρρύθμιση, θα μπορούσαν να αναλάβουν και την ενεργειακή πολιτική του νησιού τους. Η πολιτική αυτή θα στόχευε στην ενεργειακή αυτονομία του νησιού, αξιοποιώντας κυρίως ΑΠΕ, συνδυαζόμενη με σημερινές ενεργοβόρες άρα και οικονομικά επιβαρυντικές δραστηριότητες, όπως η αφαλάτωση ή γενικότερα η διαχείριση των υδατικών πόρων και ο βιολογικός καθαρισμός.

Στην ίδια λογική θα μπορούσε η παροχή και διαχείριση ενέργειας να ενταχθεί και στις αρμοδιότητες των μικρών απομονωμένων ορεινών ΟΤΑ. Για το λόγο αυτό, ο Δήμος πρέπει όχι μόνο να ενθαρρύνει τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις τοπικές κοινωνίες, αλλά και να παρακολουθεί, όπως έχει ήδη ειπωθεί, αφενός τη χρήση, και αφετέρου την κατανάλωση της τόσο από τον ίδιο, όσο και από τους δημότες του.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί και στα προβλήματα που δημιουργούνται στους ΟΤΑ που φιλοξενούν ή θα κληθούν να φιλοξενήσουν ενεργειακές εγκαταστάσεις στο μέλλον. Θα πρέπει να εξετασθούν και θέματα που αφορούν στην συμμετοχή των ΟΤΑ στην σύνταξη, έγκριση και μηχανισμού παρακολούθησης εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων λειτουργίας αλλά και στην εξασφάλιση της αποκατάστασης μετά το πέρας λειτουργίας αλλά και μετά από τυχόν ατυχήματα ή αστοχίες.

4β. Διαδικασίες ελέγχου.

Η πρόοδος που επιτυγχάνεται στην ενεργειακή διαχείριση είναι καλό να εποπτεύεται, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις μεγάλων αποκλίσεων στην κατανάλωση της ενέργειας. Η χρήση κατάλληλων δεικτών μπορεί να διευκολύνει τους ΟΤΑ στη συγκριτική αξιολόγηση των μέχρι τώρα δράσεών τους και στον επανακαθορισμό των στόχων και των τοπικών ενεργειακών πολιτικών τους. Μερικοί από αυτούς τους δείκτες είναι η κατανάλωση ενέργειας στα δημοτικά κτίρια, η συνολική κατανάλωση ηλεκτρικού ή και άλλων μορφών ενέργειας ενός ΟΤΑ, ακόμη και ο προϋπολογισμός της δημοτικής ενεργειακής διαχείρισης.

ΤΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η παραγωγή και διάθεση της ενέργειας ξεπερνάει τα τοπικά όρια και πολλές φορές τα εθνικά. Σχετίζεται με θέματα εξωτερικής πολιτικής που άπτονται

της εθνικής ανεξαρτησίας. Το ύψος των επενδύσεων είναι πολύ μεγάλο και παρουσιάζει έντονα φαινόμενα οικονομικών κλίμακας. Αυτοί είναι μερικοί από τους λόγους που ο στρατηγικός σχεδιασμός και η επιτελική παρακολούθηση της ενεργειακής πολιτικής δε μπορεί να είναι κεντρική.

Η ανάγκη ανάδειξης των ευκαιριών που αναμένεται να προσφέρει το «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» στην παρούσα αλλά και σε μελλοντικές φάσεις, η σημασία της ενεργειακής διαχείρισης που απαιτεί συλλογή των αναγκών δεδομένων, σωστό προγραμματισμό δράσεων και μηχανισμούς παρακολούθησης και ελέγχου προόδου ή ανάγκη διαχείρισης των προβλημάτων που ήδη παρουσιάστηκαν από την μεγάλη διείσδυση των ΑΠΕ, και τέλος η εξέταση επιτυχών προγραμμάτων που θα μπορούσαν να αποτελέσουν οδηγό για αντίστοιχες δράσεις έχει οδηγήσει στην απόφαση για την οργάνωση συνεδρίου για την ανάδειξη του θέματος στα στελέχη και την ηγεσία των ΟΤΑ.

Οι παρουσιάσεις του Συνεδρίου θα καλύψουν ακριβώς τις σημαντικές πτυχές των θεμάτων που αφορούν στην ενεργειακή διάσταση των ΟΤΑ και συγκεκριμένα (α) στην ανάγκη δημιουργίας βάσης ενεργειακών δεδομένων σε επίπεδο Δήμου, (β) στον τρόπο σύνταξης ενός σχεδίου δράσης για την ορθολογική και βιώσιμη χρήση ενέργειας, (γ) στους δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου, (δ) στο μεγάλο θέμα της ανάπτυξης και αξιοποίησης των ΑΠΕ και την συμμετοχή των ΟΤΑ είτε σε διοικητικό είτε σε επιχειρηματικό επίπεδο, (ε) τους τρόπους επικοινωνίας της σημασίας του περιβάλλοντος και της μείωσης της χρήσης ενέργειας στους πολίτες, σημερινούς και μελλοντικούς και τέλος (στ) στην παρουσίαση και σχολιασμό παραδειγμάτων από χώρες της ΕΕ αλλά και άλλων περιοχών.

Επιστημονική Ομάδα με επικεφαλής τον Δημήτρη Λάλα, μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης